

С. М. Концеба, асистент
О. Д. Підлубна, асистент
Уманський державний аграрний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРШОГО РОЗДІЛУ АКТИВУ БАЛАНСУ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ П(С)БО 30 «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ»

З 01.01.2007 року вступило в дію П(С)БО 30 «Біологічні активи» та зміни до форм фінансової звітності. Враховуючи це, необхідно у Балансі провести трансформацію залишків на початок звітного року для того, щоб була порівняльна інформація по статтях, що відображають вартість біологічних активів на початок і кінець звітного періоду.

Залишки по рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», за усіма субрахунками наводяться у I розділі Балансу за статтею «Довгострокові біологічні активи». Дана стаття включає в себе три рядки Балансу.

У рядку 036 «Первісна вартість довгострокових біологічних активів» наводиться справедлива (первісна, переоцінена) вартість довгострокових біологічних активів (залишок рах. 16), сума накопиченої амортизації наводиться у рядку 037 (у дужках) (залишок субрахунку 134), відповідно — у рядку 035 відображатиметься залишкова (справедлива) вартість довгострокових біологічних активів, як різниця між первісною (переоціненою) вартістю (р.036) і сумою накопиченої амортизації (р. 037). Крім рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», інформація про придбання, вирощування біологічних активів може міститися й на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» зокрема на субрахунку 155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів».

Якщо на рахунку 155 протягом звітного періоду (кварталу) накопичують суми пов'язані із придбанням, вирощуванням нових довгострокових біологічних активів і ці витрати уже сформували біологічні активи (є в наявності тварини, чи рослини), то в обліку також слід сформувати біологічні активи (перенести витрати із субрахунку 155 на рахунок 16).

Якщо витрати, понесені на придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів ще не сформували самого активу (авансові платежі постачальнику, проведені роботи з попередньої підготовки ґрунту для закладки багаторічних насаджень тощо),

такі витрати на звітну дату залишаються на субрахунку 155 та в балансі відображаються у статті «Незавершене будівництво» (рядок 020).

При формуванні в обліку довгострокових біологічних активів, необхідно визначитись із можливістю їх оцінки за справедливою вартістю (з'ясувати на які субрахунки рахунку 16 переносити витрати із субрахунку 155).

Якщо у звітному періоді здійснювались витрати вирощування, або поліпшення попередньо визнаних довгострокових біологічних активів, то дані витрати переносяться, відповідно на ті рахунки, де обліковуються безпосередньо біологічні активи, що вирощуються чи поліпшуються. Якщо довгострокові біологічні активи, що вирощуються чи поліпшуються обліковуються у складі тих, що оцінені за справедливою вартістю, то й витрати із рахунку 155 теж перенесуться на рахунки обліку біологічних активів, що оцінені за справедливою вартістю.

У випадку, якщо придбані чи вирощені активи є придатними для повноцінного використання, здатні давати товарну продукцію (зрілі), то витрати із субрахунку 155 списуються на субрахунки 161 «Довгострокові біологічні активи рослинництва, оцінені за справедливою вартістю», 162 «ДБА рослин, оцінені за первісною вартістю», 163 «ДБА тварин, оцінені за справедливою вартістю», 164 «ДБА тварин, оцінені за первинною вартістю», якщо ж витрати пов'язані із придбанням чи вирощуванням незрілих довгострокових біологічних активів — на рахунки 165, 166 (якщо ці активи визнаються як біологічні, але ще не придатні до повноцінного використання).

Оскільки, інформація про біологічні активи як у проміжній так і у річній фінансовій звітності відображається за справедливою вартістю на дату звітності, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу, то після перенесення відповідних сум із субрахунку 155, проводиться робота з визначення справедливої вартості, наявних на балансі, довгострокових біологічних активів.

Справедлива вартість на дату балансу відображається в інвентарних картках з обліку довгострокових біологічних активів. Суми дооцінок та уцінок довгострокових біологічних активів на дату звітності визнаються, відповідно, іншими операційними доходами (субрахунок 710 «Дохід від первісного визнання та від змін вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю») та іншими операційними витратами (субрахунок 940 «Витрати від первісного визнання та від змін вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю»).

Отже, довгострокові біологічні активи, які не відповідають критеріям визнання активу, списуються з балансу на інші витрати звичайної діяльності (рах. 976 «Списання необоротних активів»). Вартість довгострокових біологічних активів, які оцінювалися справедливою вартістю (субрахунок 161,163,165) відразу списується на витрати на суму справедливої вартості довгострокового біологічного активу.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи».
2. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник // 3-тє вид. // Ткаченко Н. — М.: Алерта, 2008. — 954 с.

Н. С. Костишин, здобувач
Тернопільський національний
економічний університет

КАЛЬКУЛЮВАННЯ ТЮТЮНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Завершальним етапом обліку процесу виробництва продукції, у тому числі тютюнової, є калькулювання її собівартості.

Сьогодні бухгалтери-аналітики підприємств тютюнової галузі здійснюючи розрахунок собівартості виготовленої продукції можуть обирати один із двох методів (систем) — обчислення повної чи неповної собівартості. Переваги та недоліки використання згаданих систем описано у багатьох працях як вітчизняних економістів: С. Ф. Голова, В. М. Добровського, Л. В. Гнилицької, Р. С. Коршикової, М. Д. Врублевського, Л. В. Нападовської, Т. П. Карпової та інших, так і зарубіжних: К. Друри, А. Апчерч, Ч. Т. Хонгрент, Дж. Фостер, Е. А. Аткинсон, Р. С. Каплан. Проте, остаточного твердження, яка із систем найкраще підходить сучасному вітчизняному підприємству за реальних економічних умов, немає.

На практиці більшість тютюнових підприємств, керуючись бажанням всебічно і точно відобразити усі витрати звітного періоду, що пов'язані із виготовленням продукції, схилиються до си-